

Sociální reformy

VÝPLATA DÁVEK

Od 1. ledna 2012 dojde v rámci celkové sociální reformy k podstatným změnám v oblasti dávek:

- pro osoby zdravotně postižené,
- pro osoby, které jsou příjemci příspěvku na péči dle zákona o sociálních službách,
- pro osoby, které jsou příjemci dávek ze systému pomoci v hmotné nouzi.

V Ústí nad Labem bude o všech těchto dávkách od ledna 2012 rozhodovat a vyplácet je Úřad práce České republiky - krajská pobočka v Ústí nad Labem. Agenda těchto dávek bude pracovníky úřadu práce nadále zajišťována v prostorách dosavadních úřadů, tzn.

- agenda pro osoby zdravotně postižené,

bude nadále vyřizována v prostorách Magistrátu města Ústí nad Labem, Mírové náměstí.

- agenda příspěvku na péči,

bude nadále vyřizována v prostorách Magistrátu města Ústí nad Labem, Mírové náměstí.

- agenda hmotné nouze,

bude zajišťována v prostorách Magistrátu města Ústí nad Labem a v prostorách všech čtyř Úřadů městských obvodů Ústí nad Labem (příslušnost k rozhodování je u agendy hmotné nouze dle místa trvalého bydliště příjemců a žadatelů).

Na jednotlivých úřadech budou výrazně vyznačena a odlišena pracoviště Úřadu práce České republiky – krajské pobočky Ústí nad Labem a pracoviště sociálních oddělení Magistrátu města Ústí nad Labem a Úřadů městských obvodů města Ústí nad Labem určená k výkonu sociální práce.

KARTA SOCIÁLNÍCH SYSTÉMŮ

Od ledna 2012 bude v systému všech dávek **postupně** vydána úřadem práce příjemcům dávek KARTA SOCIÁLNÍCH SYSTÉMŮ. Úřad práce klienty sám k převzetí karty vyzve. Karta bude do budoucna sloužit jako průkaz mimořádných výhod, identifikační průkaz pro dávky, k realizaci výplat dávek. Nadále lze však dávky vyplácet i na účet klienta a poštovní poukázkou (za poplatek).

Podstatné změny u dávek ze systému pomoci v hmotné nouzi

- jednorázová mimořádná okamžitá pomoc pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (návrat z věznice, z psych. léčebny, okradení apod.), dosud zajišťovaná sociálními kurátory přechází na pracoviště úřadu práce dle místa trvalého pobytu,
- zvyšují se částky zohledňované na náklady dietního stravování,
- výkon veřejné služby zajišťuje úřad práce, nenáleží odměna (ani zvýšení dávky), při odmítnutí vyřazení z evidence ÚP,
- zpřísnění podmínek nároku na dávky:
  - = po odejmutí pro nespolupráci nevzniká tři měsíce nárok na dávku,
  - = vyloučení společně posuzované osoby po odchodu z domácnosti je nutné prokázat (nestačí prohlášení),
  - = posuzování využití majetku již po třech měsících nároku na dávku,
  - = zavedení povinnosti vrácení vyplacených dávek při zpětné výplatě důchodu,
  - = při ukončení zaměstnání pro porušení pracovní kázně náleží částka živobytí pouze ve výši existenčního minima,
  - = při hospitalizaci ve zdravotnickém zařízení náleží částka živobytí pouze ve výši existenčního minima,
  - = zrušena možnost navýšení částky živobytí po doložení nákladů spojených s hledáním zaměstnání,
  - = nájemné a úhrady za služby spojené s užíváním bytu se zohledňují pouze ve výši těchto nákladů v místě obvyklých,
  - = náklady za ubytovny apod. typy ubytování se zohledňují maximálně do výše normativních nákladů dle zákona o státní sociální podpoře,
  - = omezení celkové doby nároku na pobírání doplatku na bydlení - nejdéle 84 kalendářních měsíců v období 10 kalendářních let,
- jiné posuzování rozhodného období pro nárok na dávku u příjmu i u ostatních zákonných podmínek,
- doplatek na bydlení se vyplácí v kalendářním měsíci, za který náleží (ne již měsíc zpětně),
- povinnost vrátit jednorázovou mimořádnou okamžitou pomoc, jestliže nebude nevyužita k účelům, na něž byla poskytnuta,
- povinnost žadatele o mimořádnou okamžitou pomoc popsat a zdůvodnit svoji situaci, s prohlášením, proč mu sociální a majetkové poměry neumožňují překonat nepříznivou situaci.

Podstatné změny na příspěvku na péči

- od ledna 2012 se zvyšuje II. stupeň příspěvku osoby do 18 let na měsíční částku 6000,-Kč,
- od ledna 2012 není možný souběh rodičovského příspěvku a příspěvku na péči – rodič si musí zvolit, kterou dávku chce nadále pobírat,
- příjemce příspěvku musí urychleně s dosavadním poskytovatelem pomoci – jinou osobou uzavřít písemnou smlouvu a doložit ji úřadu, jiná osoba se tak stává asistentem sociální péče (podmínka 18 let, zdravotní způsobilosti a písemná smlouva s náležitostmi dle zákona o soc. službách),
- nově může být poskytovatelem pomoci i dětský domov,
- dojde ke změně posuzování, namísto posuzování jednotlivých úkonů se nadále hodnotí schopnost zvládnání základních životních potřeb v 10 oblastech,
- při splnění podmínky příjmu společně posuzovaných osob nižšího než dvojnásobek životního minima je možné zvýšit příspěvek nezaopatřenému dítěti - příjemci příspěvku nebo rodiči – příjemci příspěvku pečujícímu o nezaopatřené dítě,
- při zastavení výplaty příspěvku pro nespolečnou práci lze obnovit výplatu až po 3 měsících po doložení skutečností,
- příjemce příspěvku je povinen při kontrole příspěvku rok zpětně prokázat dokladem vyplacení příspěvku fyzickým poskytovatelům pomoci (záznamy s podpisy o platbách) i právníkům poskytovatelům pomoci (nutné si vyžádat každý měsíc vyúčtování nebo doklady o paušálních platbách apod.)

Podstatné změny v oblasti dávek pro osoby se zdravotním postižením.

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů (dále jen Zákon)

Osobám se zdravotním postižením se budou s účinností od ledna 2012 poskytovat tyto dávky:

- **Příspěvek na mobilitu - opakovaná dávka** (sloučeny příspěvky na provoz motorového vozidla, na individuální dopravu).
- **Příspěvek na zvláštní pomůcku - jednorázová dávka** (sloučeny příspěvky na opatření zvláštních pomůcek, na úpravu bytu, na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla).

Osoby se zdravotním postižením budou mít při splnění podmínek stanovených v Zákoně nárok na vydání **průkazu osoby se zdravotním postižením**.

Příspěvek na mobilitu

Nárok na tento příspěvek má osoba starší 1 roku, která **není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace a opakovaně se v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována.**

Osobám, kterým jsou poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách:

- v domově pro osoby se zdravotním postižením (dříve ústavy sociální péče pro mentálně nebo tělesně postižené),
  - v domově pro seniory (dříve domovy důchodců a penziony pro důchodce),
  - v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče,
- příspěvek na mobilitu nenáleží.**

Výše příspěvku na mobilitu činí za kalendářní měsíc 400,--Kč.

U držitelů průkazů ZTP a ZTP/P, kterým byly tyto průkazy vydány před nabytím účinnosti tohoto zákona, tj. do 31. 12. 2011, se po dobu platnosti průkazu vyznačené na zadní straně, nejdéle však do 31. prosince 2015, považuje podmínka neschopnosti zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility a orientace pro přiznání příspěvku na mobilitu za splněnou.

O příspěvek na mobilitu žádá osoba se zdravotním postižením a řízení o přiznání příspěvku se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopisu předepsaném ministerstvem (MPSV).

Podání žádosti o příspěvek by měla osoba se zdravotním postižením uplatnit v měsíci lednu 2012, jelikož při pozdějším uplatnění není možné příspěvek zpětně přiznat.

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, která **má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení anebo těžké zrakové postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.**

Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla má osoba, která **má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.**

Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se považuje nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok.

Podmínkou pro poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku dále je, že

- osoba je starší:
  - 3 let, je-li tento příspěvek poskytován na pořízení motorového vozidla nebo na úpravu bytu,

- 15 let, je-li tento příspěvek poskytován na pořízení vodícího psa, nebo
- 1 roku v ostatních případech

- zvláštní pomůcka umožní osobě sebeobsluhu nebo ji potřebuje k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání aj.,

- osoba může zvláštní pomůcku využívat i ve svém sociálním prostředí.

Je-li příspěvek na zvláštní pomůcku poskytován **na pořízení motorového vozidla**, je rovněž podmínkou, že se osoba **opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje** a že je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být převážena motorovým vozidlem.

Příspěvek na zvláštní pomůcku **na pořízení motorového vozidla** se opětovně poskytne nejdříve po uplynutí 10 let, kdy maximální výše tohoto příspěvku může činit až 200.000,- Kč.

Příspěvek na zvláštní pomůcku nelze poskytnout, jestliže zvláštní pomůcka je zdravotnickým prostředkem, který je plně nebo částečně hrazen z veřejného zdravotního pojištění nebo je osobě zapůjčen zdravotní pojišťovnou. Dále tento příspěvek nelze poskytnout na pořízení zvláštní pomůcky, která není osobě hrazena nebo zapůjčena zdravotní pojišťovnou z důvodu nedostatečné zdravotní indikace.

Výše poskytnutého příspěvku na zvláštní pomůcku se stanoví tak, aby spoluúčast osoby byla minimálně 10% z předpokládané nebo již zaplacené ceny pomůcky, nejméně však 1.000,-Kč. Při stanovení výše příspěvku se přihlíží k příjmům, k celkovým sociálním a majetkovým poměrům osoby (žadatele) a osob s ní společně posuzovaných.

Výpůjčka zvláštní pomůcky

Příspěvek na zvláštní pomůcku se neposkytuje na **pořízení stropního zvedacího systému, schodišťové plošiny a schodolezu.**

Tyto zvláštní pomůcky se budou poskytovat na základě písemné smlouvy o výpůjčce podle občanského zákoníku osobě starší 3 let, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí uvedenou.

Smlouvu o výpůjčce uzavírá s osobou jménem státu Úřad práce České republiky, a to prostřednictvím krajské pobočky dle trvalého pobytu žadatele. Kromě obecných náležitostí stanovených občanským zákoníkem musí smlouva o výpůjčce obsahovat ujednání o povinnosti osoby zajistit řádnou instalaci, provoz zvláštní pomůcky a ujednání o povinnosti hradit náklady na údržbu, opravy a revize zvláštní pomůcky.

Průkaz osoby se zdravotním postižením

Osobám, kterým byl přiznán příspěvek na péči, a osobám, kterým byl přiznán příspěvek na mobilitu nebo příspěvek na zvláštní pomůcku, vydá příslušná krajská pobočka Úřadu práce kartu sociálních systémů, která bude sloužit jako průkaz osoby se zdravotním postižením.

Průkaz TP bude náležet osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni **I. (lehká závislost)**.

Průkaz ZTP bude náležet osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni **II. (středně těžká závislost)**, a osobám starším 18 let, které nejsou schopni zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace z důvodu úplné nebo praktické hluchoty.

Průkaz ZTP/P bude náležet osobám, které jsou podle zákona o sociálních službách považovány pro účely příspěvku na péči za osoby závislé na pomoci jiné osoby ve stupni **III. (těžká závislost)** nebo ve stupni **IV. (úplná závislost)**, a osobám, u kterých bylo pro účely příspěvku na mobilitu zjištěno, že nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, s výjimkou osob, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace z důvodu úplné nebo praktické hluchoty.

Průkazy mimořádných výhod osvědčující stupeň mimořádných výhod (TP, ZTP a ZTP) zůstávají v platnosti i po 01. 01. 2012, a to do uplynutí doby platnosti vyznačené na zadní straně průkazu, **nejdéle však do 31. 12. 2015**.

Parkovací průkaz označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou

Držitelé zvláštního označení do vozidla pro parkování O1 mají **lhůtu do 31. 12. 2012** na výměnu tohoto označení za nový parkovací průkaz označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou. Výměnu provádí odbor sociálních věcí obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

PODROBNĚJŠÍ INFORMACE k jednotlivým dávkám po lednu 2012

- Pracoviště Úřadu práce České republiky – krajské pobočky Ústí nad Labem
- **www.mpsv.cz** (webové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí)
- <http://socialnireforma.mpsv.cz/cs/>